Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

19. september 2013 *

»Fri bevægelighed for personer — etableringsfrihed — fri udveksling af tjenesteydelser — direktiv 2005/36/EF — anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer — tandlægeerhvervet — specificitet og adskillelse i forhold til lægeerhvervet — fælles uddannelse«

I sag C-492/12,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Conseil d'État (Frankrig) ved afgørelse af 19. oktober 2012, indgået til Domstolen den 5. november 2012, i sagen:

Conseil national de l'ordre des médecins

mod

Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche,

Ministre des Affaires sociales et de la Santé,

procesdeltager:

Conseil national de l'ordre des chirurgiens-dentistes,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, L. Bay Larsen, og dommerne J. Malenovský, U. Lõhmus, M. Safjan (refererende dommer) og A. Prechal,

generaladvokat: N. Jääskinen

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Conseil national de l'ordre des médecins ved avocat J. Barthelemy

— Conseil national de l'ordre des chirurgiens-dentistes ved avocat F. Thiriez

* Processprog: fransk.

— den franske regering ved D. Colas, N. Rouam og F. Gloaguen, som befuldmægtigede

— den tjekkiske regering ved M. Smolek, som befuldmægtiget

— Irland ved E. Creedon, som befuldmægtiget

— Europa-Kommissionen ved H. Støvlbæk og H. Tserepa-Lacombe, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (EUT L 255, s. 22, og berigtigelse i EUT 2007 L 271, s. 18), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008 (EUT L 311, s. 1, herefter »direktiv 2005/36«).

2 Anmodningen er indgivet under en sag mellem Conseil national de l'ordre des médecins (lægeforeningens nationalråd, herefter »CNOM«) på den ene side og ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche (ministeren for videregående uddannelser og forskning) og ministre des Affaires sociales et de la Santé (social- og sundhedsministeren) på den anden side, med procesdeltagelse af Conseil national de l'ordre des chirurgiens-dentistes (nationalråd for foreningen af tandkirurger), som intervenient, vedrørende lovligheden af bekendtgørelse af 31. marts 2011, som fastsatte listen over kompetencegivende uddannelser og lovgivningen om eksamensbeviser for studier med speciale i odontologi (JORF af 19.4.2011, s. 6854, herefter »den anfægtede bekendtgørelse«).

Retsforskrifter

EU-retten

3 Direktiv 2005/36 har ophævet Rådets direktiv 78/686/EØF af 25. juli 1978 om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser for tandlæger og om foranstaltninger, der skal lette den faktiske udøvelse af retten til etablering og fri udveksling af tjenesteydelser (EFT L 233, s. 1), Rådets direktiv 78/687/EØF af 25. juli 1978 om samordning af de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om virksomhed som tandlæge (EFT L 233, s. 10) og Rådets direktiv 93/16/EØF af 5. juli 1993 om fremme af den frie bevægelighed for læger og gensidig anerkendelse af deres eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser (EFT L 165, s. 1).

4 22. betragtning til direktiv 2005/36 har følgende ordlyd:

»I alle medlemsstater bør tandlægeerhvervet anerkendes som et selvstændigt erhverv, der adskiller sig fra erhvervet som læge med eller uden odontostomatologi som speciale. Medlemsstaterne bør sikre, at uddannelsen til tandlæge giver den nødvendige kompetence inden for samtlige aktiviteter vedrørende forebyggelse, diagnosticering og behandling af misdannelser og sygdomme i tænderne, munden, kæberne og det omgivende væv. Tandlægeerhvervet bør udøves af indehavere af et uddannelsesbevis som tandlæge som omhandlet i dette direktiv.«

5 Direktivets artikel 21 vedrørende princippet om automatisk anerkendelse bestemmer:

»1. Medlemsstaterne anerkender de uddannelsesbeviser for læger, der giver adgang til erhvervsmæssig virksomhed som læge på grunduddannelsesniveau eller speciallæge, for sygeplejersker med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, for tandlæger, for specialtandlæger, for dyrlæger, for farmaceuter og for arkitekter, jf. henholdsvis bilag V, punkt 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2 og 5.7.1, som er i overensstemmelse med de mindstekrav til uddannelse, der er omhandlet i henholdsvis artikel 24, 25, 31, 34, 35, 38, 44 og 46, ved at give dem samme retsvirkning på deres område som de uddannelsesbeviser, de selv udsteder, for så vidt angår adgang til og udøvelse af disse former for erhvervsmæssig virksomhed.

[…]

7. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om de love og administrative bestemmelser, de vedtager om udstedelse af uddannelsesbeviser på det område, der er omfattet af dette kapitel. […]

Kommissionen offentliggør en meddelelse herom i *Den Europæiske Unions Tidende*, hvori den angiver de benævnelser, medlemsstaterne har vedtaget for uddannelsesbeviserne, og, hvis det er relevant, det organ, der udsteder uddannelsesbeviset, det certifikat, der ledsager beviset, og den tilsvarende titel, jf. henholdsvis bilag V, punkt 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 og 5.7.1.«

6 Direktivets artikel 24, stk. 2, vedrørende den medicinske grunduddannelse, har følgende ordlyd:

»Den medicinske grunduddannelse omfatter mindst seks års studier eller 5 500 timers teoretisk og praktisk undervisning ved et universitet eller under tilsyn af et universitet.

[…]«

7 Artikel 25 i direktiv 2005/36 vedrørende speciallægeuddannelsen bestemmer følgende:

»1. Adgang til speciallægeuddannelsen forudsætter gennemførelse og godkendelse af seks års studier inden for det i artikel 24 omhandlede uddannelsesforløb, som har ført til erhvervelse af relevante grundlæggende medicinske kundskaber.

2. Speciallægeuddannelsen omfatter teoretisk og praktisk undervisning, der finder sted på et universitet, på et universitetssygehus eller efter omstændighederne i en anden institution inden for sundhedsområdet, der er godkendt til dette formål af de kompetente myndigheder eller organer.

Medlemsstaterne drager omsorg for, at varigheden af de i bilag V, punkt 5.1.3, anførte speciallægeuddannelser ikke er mindre end den i samme punkt anførte varighed. Uddannelsen finder sted under tilsyn af de kompetente myndigheder eller organer. Den omfatter speciallægekandidatens personlige deltagelse i de pågældende afdelingers virksomhed og ansvar.

[…]

4. Medlemsstaterne gør udstedelsen af et uddannelsesbevis for speciallægeuddannelsen betinget af besiddelse af et af de beviser for medicinsk grunduddannelse, der er anført i bilag V, punkt 5.1.1.

[…]«

8 Artikel 34 i direktiv 2005/36, som vedrører den grundlæggende tandlægeuddannelse, bestemmer:

»1. Adgang til den grundlæggende tandlægeuddannelse forudsætter, at den studerende er i besiddelse af et eksamensbevis eller certifikat, som giver ham adgang til det pågældende studium ved et universitet eller en højere læreanstalt på et tilsvarende anerkendt niveau i en medlemsstat.

2. Den grundlæggende tandlægeuddannelse består af mindst fem års teoretiske og praktiske studier på heltidsbasis ved et universitet, ved en højere læreanstalt på et tilsvarende anerkendt niveau eller under tilsyn af et universitet og omfatter mindst det uddannelsesprogram, der er anført i bilag V, punkt 5.3.1.

[…]

3. Den grundlæggende tandlægeuddannelse skal yde garanti for, at den pågældende har erhvervet følgende kundskaber og færdigheder:

a) fyldestgørende kendskab til de videnskaber, som tandlægevirksomhed bygger på, samt en god forståelse af videnskabelig metode, herunder principperne for måling af biologiske funktioner, vurdering af videnskabeligt fastlagte kendsgerninger og analyse af data

b) fyldestgørende kendskab til raske og syge menneskers anatomi, funktioner og adfærd samt til den måde, hvorpå menneskets sundhedstilstand påvirkes af dets fysiske og sociale miljø, i det omfang disse forhold står i forbindelse med virksomheden som tandlæge

c) fyldestgørende kendskab til opbygning og funktion af tænder, mund, kæber og det omgivende væv, såvel i rask som syg tilstand, samt til sammenhængen mellem disse forhold og patientens almene sundhedstilstand samt fysiske og sociale velbefindende

d) fyldestgørende kendskab til kliniske discipliner og metoder, som giver tandlægen et sammenhængende billede af misdannelser, beskadigelser og sygdomme i tænderne, munden, kæberne og det omgivende væv, samt til tandlægegerningen set ud fra et forebyggende, diagnostisk og terapeutisk synspunkt

e) fyldestgørende klinisk erfaring under passende tilsyn.

Tandlægeuddannelsen skal sætte den pågældende i stand til at udøve virksomhed, der indebærer forebyggelse, diagnostik og behandling af misdannelser og sygdomme i tænderne, munden, kæberne og det omgivende væv.«

9 Direktivets artikel 35 vedrørende specialtandlægeuddannelsen har følgende ordlyd:

»1. Adgang til specialtandlægeuddannelsen forudsætter enten gennemførelse og anerkendelse af fem års teoretisk og praktisk undervisning som led i det i artikel 34 omhandlede undervisningsforløb, eller at den pågældende er i besiddelse af de dokumenter, der er nævnt i artikel 23 og 37 [vedrørende erhvervede rettigheder].

[…]

3. Medlemsstaterne gør udstedelsen af et uddannelsesbevis for specialtandlægeuddannelsen betinget af besiddelse af et af de beviser for den grundlæggende tandlægeuddannelse, der er anført i bilag V, punkt 5.3.2.«

10 Direktivets artikel 36 regulerer udøvelse af erhvervsmæssig virksomhed som tandlæge på følgende måde:

»1. Ved erhvervsmæssig virksomhed som tandlæge forstås i dette direktiv de i stk. 3 omhandlede former for virksomhed, der udøves under de i bilag V, punkt 5.3.2, anførte titler.

2. Tandlægeerhvervet er baseret på den i artikel 34 omhandlede tandlægeuddannelse og udgør et særligt erhverv, der adskiller sig fra hvervet som læge, uanset om denne er speciallæge eller ej. Udøvelse af erhvervsmæssig virksomhed som tandlæge forudsætter besiddelse af et af de i bilag V, punkt 5.3.2, anførte uddannelsesbeviser. Indehavere af et sådant uddannelsesbevis sidestilles med personer, der er omfattet af artikel 23 eller 37.

[…]«

11 Bilag V til direktiv 2005/36 vedrørende anerkendelse på grundlag af koordinering af mindstekrav til uddannelse nævner beviser for grunduddannelse og specialuddannelse som såvel læge som tandlæge.

12 Blandt de benævnelser for speciallægeuddannelser, som er nævnt i punkt 5.1.3 i dette bilag, er bl.a. »[t]and-, mund- og kæbe-ansigtskirurgi (grunduddannelse som læge og som tandlæge)«, som forudsætter »afslutning og attestering af grundlæggende uddannelse som læge (artikel 24) og tillige afslutning og attestering af grundlæggende uddannelse som tandlæge (artikel 34)«. Beviserne for speciallægeuddannelse på dette område er underlagt ordningen for anerkendelse for så vidt angår ni medlemsstater nemlig: Kongeriget Belgien, Forbundsrepublikken Tyskland, Irland, Republikken Cypern, Storhertugdømmet Luxembourg, Ungarn, Republikken Malta, Republikken Finland og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland.

13 Med udelukkelse af uddannelsen i »tand-, mund- og kæbe-ansigtskirurgi (grunduddannelse som læge og som tandlæge)« nævner det pågældende punkt 5.1.3 i bilag V til direktiv 2005/36 ligeledes uddannelsen i »kæbe-ansigtskirurgi (grunduddannelse som læge)«. For så vidt angår Republikken Frankrig fastsætter bilaget benævnelsen: »[c]hirurgie maxillo-faciale et stomatologie«.

14 Hvad angår beviser for grunduddannelse som tandlæge angives benævnelsen »chirurgien-dentiste« i bilagets punkt 5.3.2 som den titel, der anvendes i Frankrig.

15 Hvad angår beviser for uddannelse som specialtandlæge indeholder punkt 5.3.3 i bilag V til direktiv 2005/36 en rubrik med overskriften »mundkirurgi«. Titler i 16 medlemsstater anerkendes i denne henseende, idet Republikken Frankrig ikke er blandt disse medlemsstater.

16 I bilaget i punkt 5.3.1 præciseres ligeledes uddannelsesprogrammet for tandlæger, særligt for så vidt angår de medikobiologiske og alment lægevidenskabelige fag. Blandt disse fag findes bl.a. anatomi, embryologi, histologi, herunder cytologi, fysiologi, biokemi (eller fysiologisk kemi), patologisk anatomi, almen patologi, farmakologi, mikrobiologi, præventiv medicin og epidemiologi, radiologi, almen kirurgi, intern medicin, herunder pædiatri, oto-rhino-laryngologi, dermato-venerologi og anæstesiologi. Anæstesi og smertestillende midler inden for tandbehandling, specialkirurgi, specialpatologi og odontologisk radiologi findes på listen over fag med direkte relation til tandlægevirksomhed, som er omfattet af det pågældende uddannelsesprogram.

Fransk ret

17 Artikel R. 4127-70 i code de la santé publique (loven om den offentlige sundhed) er formuleret som følger:

»Enhver læge har i princippet tilladelse til at foretage enhver diagnosticering, forebyggelse og behandling. Han bør imidlertid ikke påbegynde eller fortsætte pleje eller udskrive recepter på områder, der går ud over hans kompetencer, erfaring og midler, medmindre ganske særlige omstændigheder gør sig gældende.«

18 Artikel R. 4127-204 i nævnte lov indeholder følgende bestemmelse:

»En tandlæge må under ingen omstændigheder udøve sin virksomhed under omstændigheder, som kan bringe kvaliteten af den ydede pleje og behandling eller patientsikkerheden i fare. Han skal navnlig træffe alle nødvendige foranstaltninger for at undgå overførsel af sygdomme og sikre, at hans medhjælpere og assistenter ligeledes træffer sådanne foranstaltninger.

Han må ikke foretage handlinger, yde pleje eller udskrive recepter på områder, der går ud over hans faglige kompetenceområder og materielle muligheder, medmindre ganske særlige omstændigheder gør sig gældende.«

19 Artikel L 634-1 i code de l'éducation (lov om uddannelse), som ændret ved artikel 43 i lov nr. 2009-879 af 21. juli 2009 (JORF af 22.7.2009, s. 12184), bestemmer:

»Adgang til den lange postgraduate-uddannelse i odontologi, der betegnes turnusordning for tandlægestuderende, gives efter national udvælgelsesprøve for de studerende, der har bestået anden del af den videregående uddannelse til tandlæge.

Studerende, der på grundlag af udvælgelsesprøven får adgang til turnusordningen for tandlægestuderende, kan søge om optagelse på de kompetencegivende uddannelser på postgraduate-niveau, der er nævnt på den liste, som fastsættes af henholdsvis ministeren for videregående uddannelse og ministeren for sundhed. Valg af uddannelse og det universitetshospitalscenter, der er forbundet hermed, afhænger af resultaterne af prøverne under turnusordningen.

Når den studerende har bestået denne postgraduate-uddannelse og forsvaret en afhandling, opnår den studerende diplôme d'État de docteur en chirurgie dentaire (odontologisk kandidateksamen) samt et bevis med angivelse af den opnåede kompetence.

[…]«

20 Artikel 9 i dekret nr. 2011-22 af 5. januar 2011 vedrørende tilrettelæggelsen af den lange postgraduate-uddannelse i odontologi (JORF af 7.1.2011, s. 447) bestemmer:

»Ministeren for videregående uddannelse og ministeren for sundhed fastsætter listen over kompetencegivende uddannelser på postgraduate-niveau i odontologi ved bekendtgørelse. Visse fag kan være fælles for både medicin- og tandlægestudiet.«

21 Den anfægtede bekendtgørelses artikel 1 har følgende ordlyd:

»Listen over kompetencegivende uddannelser, der medfører udstedelse af eksamensbeviser, som de studerende kan opnå inden for rammerne af postgraduate-uddannelsen i odontologi, fastsættes som følger:

— diplôme d'études spécialisées de chirurgie orale (eksamensbevis i mundkirurgi), fælles uddannelse for læger og tandlæger

— diplôme d'études spécialisées d'orthopédie dento-faciale (eksamensbevis i dento-facial ortopædi)

— diplôme d'études spécialisées de médecine bucco-dentaire (eksamensbevis i tand- og mundsygdomme).«

22 Bekendtgørelsens artikel 3 bestemmer:

»Studerende i tandlægeturnus, som har opnået det nødvendige resultat ved udvælgelsesprøve til den lange postgraduate-uddannelse i odontologi, har adgang til de uddannelser, der giver de i denne bekendtgørelses artikel 1 nævnte eksamensbeviser.

Studerende i lægeturnus, som har opnået det nødvendige resultat ved den nationale udvælgelsesprøve til postgraduate-uddannelsen til speciallæge, har for så vidt angår de uddannelser, der er fælles for læger og tandlæger, ligeledes adgang til disse uddannelser.«

23 Den teoretiske uddannelse i mundkirurgi, der er beskrevet i bilaget til den anfægtede bekendtgørelse, omfatter bl.a. uddannelse i at foretage kirurgiske indgreb ved peri-apeks og odontogene eller non-odontogene kæbecyster samt i at foretage forberedende protese- og implantatkirurgi, undervisning i godartede kræftsygdomme, spytkirtelsygdomme og udførelsen af kæbekirurgiske indgreb.

24 Det fremgår endvidere af samme bilag, at dette universitetsfag bl.a. omfatter en praktisk uddannelse over mindst tre semestre hos en specialtandlæge og mindst tre semester hos en kæbe- og ansigtskirurg. I henhold til artikel R. 4127-70 og R. 4127-204 i code de la santé publique kan såvel speciallæger i mundkirurgi som specialtandlæger i mundkirurgi lovligt foretage samtlige handlinger, der falder ind under dette specialeområde, uden at de derved tilsidesætter deres adfærdskodeks.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

25 CNOM har anlagt sag ved Conseil d'État med påstand om annullation af den anfægtede bekendtgørelse på grund af kompetenceoverskridelse, idet bekendtgørelsen bl.a. er uforenelig med direktiv 2005/36 og særligt artikel 24, 25 og 36 heri. Conseil national de l'ordre des chirurgiens-dentistes har interveneret i hovedsagen til støtte for de ministerier, der har vedtaget bekendtgørelsen.

26 Den anfægtede bekendtgørelse fastlægger en fælles kompetencegivende uddannelse, som er rettet mod postgraduate-studerende i tandlægeturnus og postgraduate-studerende i lægeturnus, og fører til opnåelse af diplôme d'études spécialisées de chirurgie orale.

27 I stævningen indgivet til den forelæggende ret har CNOM rejst et anbringende om, at artikel 9 i dekret nr. 2011-22 og den anfægtede bekendtgørelse, der er vedtaget i henhold til denne artikel, er uforenelige med bestemmelserne i direktiv 2005/36, idet de fag, der undervises i inden for rammerne af den nye postgraduate-uddannelse, der henvender sig til både lægestuderende og tandlægestuderende, henhører under medicinske specialer i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i dette direktiv, og at indførelsen af en fælles postgraduate-uddannelse skaber en fælles erhvervsgruppe for læger og tandlæger.

28 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at de kvalifikationer, der dokumenteres ved eksamensbeviset i mundkirurgi, og som er indført ved den anfægtede bekendtgørelse, henhører under såvel medicinske discipliner, dvs. stomatologi og kæbe-ansigtskirurgi, som discipliner inden for tandlægevidenskab.

29 Samme ret har anført, at henset til deres basisuddannelse og til den omstændighed, at de tandlægestuderende, der får adgang til at opnå dette eksamensbevis, gennemgår en supplerende uddannelse inden for medicinske discipliner, kan CNOM ikke hævde, at lovgiver foretog en åbenbar urigtig vurdering ved at forudsætte, at tandlægestuderende under deres turnusophold kan opnå den medicinske viden, der er nødvendig for at kunne udføre de opgaver, som deres uddannelse er rettet mod.

30 Den forelæggende ret har imidlertid anført, at tandlægeerhvervet, henset til artikel 36 i direktiv 2005/36 bygger på den i artikel 34 omhandlede tandlægeuddannelse og udgør et særligt erhverv, der adskiller sig fra hvervet som læge, uanset om denne er speciallæge eller ej. Besvarelsen af CNOM's anbringende afhænger således af spørgsmålet, dels om direktiv 2005/36 tillader en medlemsstat at indføre en fælles kompetencegivende uddannelse, der indebærer, at læger og tandlæger kan udføre det samme speciale, dels om direktivets bestemmelser om medicinske specialer skal forstås således, at de omfatter hele eller en del af den uddannelse i mundkirurgi, der er nævnt i bilaget til den anfægtede bekendtgørelse.

31 Under disse omstændigheder har Conseil d'État besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er kravet i artikel 36 i direktiv [2005/36] om, at tandlægeerhvervet skal udgøre et særligt erhverv, til hinder for indførelsen af en postgraduate-uddannelse på universitetsniveau, der er fælles for både læge- og tandlægestuderende?

2) Skal [bestemmelserne i direktiv 2005/36] om medicinske specialer forstås således, at de er til hinder for, at discipliner som dem, der er nævnt i denne doms præmis [23], indgår i tandlægeuddannelsen?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

32 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om direktiv 2005/36 skal fortolkes således, at det er til hinder for, at en medlemsstat laver en specialuddannelse på området for mundkirurgi såsom den i hovedsagen omhandlede, som er fælles for personer, der har eksamensbevis som tandlæge, og dem, der alene har gennemgået grunduddannelsen som læge.

33 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at direktiv 2005/36 tilsigter at indføre en klar sondring mellem tandlæger og læger (jf. for så vidt angår direktiv 78/686 og 78/687 dom af 29.11.2001, sag C-202/99, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 9319, præmis 51, og kendelse af 17.10.2003, sag C-35/02, Vogel, Sml. I, s. 12229, præmis 33).

34 Ifølge artikel 36, stk. 2, i direktiv 2005/36 er tandlægeerhvervet baseret på grunduddannelsen som tandlæge og udgør et særligt erhverv, der adskiller sig fra hvervet som læge, uanset om denne er speciallæge eller ej. Udøvelse af erhvervsmæssig virksomhed som tandlæge forudsætter besiddelse af det i punkt 5.3.2 i bilag V til direktiv 2005/36 anførte grundlæggende uddannelsesbevis, der for Den Franske Republiks vedkommende er diplôme d'État de docteur en chirurgie dentaire.

35 Hovedsagen vedrører imidlertid ikke betingelserne for adgang til et erhverv, for hvilket direktiv 2005/36 kræver, at der er gennemført en grunduddannelse som tandlæge, men betingelserne for adgang til udøvelse af et speciale på området for mundkirurgi.

36 Hvad angår specialuddannelserne skal det bemærkes, at adgangen til uddannelsen som speciallæge samt uddannelsen som specialtandlæge, henset til artikel 25, stk. 1, og artikel 35, stk. 1, i direktiv 2005/36, forudsætter, at man har gennemført og bestået studier inden for henholdsvis grunduddannelsen som læge og grunduddannelsen som tandlæge.

37 Hvis den specialuddannelse, som en medlemsstat har oprettet, ved sin benævnelse svarer til et af de specialer, der er opregnet for så vidt angår denne medlemsstat i punkt 5.1.3 eller 5.3.3 i bilag V til direktiv 2005/36 på læge- eller tandlægeområdet, kan personer, der ikke er i besiddelse af henholdsvis et eksamensbevis fra grunduddannelsen som læge eller et eksamensbevis fra grunduddannelsen som tandlæge eller – hvis det er fastsat i bilaget – af begge eksamensbeviser, ikke gives adgang til en sådan uddannelse.

38 Hvis en medlemsstat derimod har oprettet en specialuddannelse, der ikke ved sin benævnelse svarer til et af de specialer, der er nævnt i bilag V til direktiv 2005/36, og ikke giver ret til tildeling af en titel som nævnt i dette bilag, er denne specialisering ikke en uddannelse i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktivets artikel 25 og 35, hvorfor direktivet ikke regulerer adgangskravene for og indholdet af den oprettede uddannelse.

39 Under disse omstændigheder er direktiv 2005/36 ikke til hinder for, at en specialuddannelse, hvis benævnelse ikke svarer til de benævnelser, der er nævnt i bilag V til direktivet, er åben for såvel personer, der alene har gennemgået grunduddannelsen som læge, som personer, der alene har gennemført og bestået studier i forbindelse med grunduddannelsen som tandlæge.

40 Henset til direktiv 2005/36 kan en sådan specialuddannelse, der ikke er omfattet af bilag V, ikke føre til udstedelsen af et eksamensbevis som læge med grunduddannelse eller et eksamensbevis som tandlæge med grunduddannelse, idet uddannelsen ikke opfylder kravene i direktivets artikel 24 eller 34 for så vidt angår grunduddannelsen som læge eller tandlæge.

41 Direktiv 2005/36 er således til hinder for, at en person, som ikke er i besiddelse af et eksamensbevis fra en grunduddannelse som læge, udøver lægehvervet, henholdsvis at en person uden eksamensbevis fra en grunduddannelse som tandlæge udøver tandlægehvervet.

42 Hvad angår benævnelserne på specialuddannelserne på området for læger og tandlæger skal det bemærkes, at der for så vidt angår Republikken Frankrig ikke findes nogen benævnelse i bilag V til direktiv 2005/36 for så vidt angår specialuddannelsen i tand-, mund- og kæbe-ansigtskirurgi (grunduddannelse som læge og som tandlæge) og uddannelsen i mundkirurgi. Benævnelserne »chirurgie maxillo-faciale et stomatologie« og »stomatologie« nævnes imidlertid i det pågældende bilag vedrørende denne medlemsstat som speciallægeuddannelser.

43 Det fremgår heraf, at specialisering i »mundkirurgi« såsom den i hovedsagen omhandlede ikke ved sin benævnelse svarer til de benævnelser, der for så vidt angår Republikken Frankrig er angivet i bilag V til direktiv 2005/36.

44 Henset til ovenstående bemærkninger skal det første spørgsmål besvares med, at direktiv 2005/36 skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for, at en medlemsstat laver en specialuddannelse på såvel læge- som tandlægeområdet, hvis benævnelse ikke svarer til de benævnelser, der for så vidt angår den pågældende medlemsstat er opregnet i bilag V til dette direktiv. En sådan uddannelse kan være åben for såvel personer, der alene har gennemgået grunduddannelsen som læge, som personer, der alene har gennemført og bestået studier i forbindelse med grunduddannelsen som tandlæge.

45 Det tilkommer den nationale ret at sikre sig:

— at den pågældende specialuddannelse ikke fører til udstedelsen af et eksamensbevis som læge med grunduddannelse eller et eksamensbevis som tandlæge med grunduddannelse, for så vidt som uddannelsen ikke opfylder kravene i direktivets artikel 24 eller 34 for så vidt angår grunduddannelsen som læge eller tandlæge, og

— at det eksamensbevis, der opnås efter fuldførelsen af den pågældende specialuddannelse, ikke giver ret til at udøve erhvervet som læge eller tandlæge for personer, der ikke har opnået eksamensbevis som henholdsvis læge med grunduddannelse eller tandlæge med grunduddannelse.

Det andet spørgsmål

46 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om direktiv 2005/36 skal fortolkes således, at det er til hinder for, at de fag, der henhører under lægeområdet, udgør en del af en specialuddannelse som den i hovedsagen omhandlede.

47 Det fremgår af undersøgelsen af det første præjudicielle spørgsmål, at direktiv 2005/36 ikke foreskriver noget særligt indhold af en specialuddannelse som den i hovedsagen omhandlede.

48 Selv om tandlægeerhvervet udgør et særligt erhverv, der adskiller sig fra hvervet som læge, således som det er anført i denne doms præmis 34, forholder det sig under alle omstændigheder således, at det uddannelsesprogram, der fører til eksamensbevis for grunduddannelsen som tandlæge, som specificeret i punkt 5.3.1 i bilag V til direktiv 2005/36, ikke alene omfatter fag med direkte relation til tandlægevirksomhed, men ligeledes medikobiologiske og alment lægevidenskabelige fag.

49 Det følger heraf, at EU-lovgiver ikke har ønsket at udelukke lægevidenskabelige fag fra tandlægeuddannelsen, uanset om der er tale om en specialuddannelse eller ej.

50 Under disse omstændigheder skal det andet spørgsmål besvares med, at direktiv 2005/36 skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for, at de fag, der henhører under lægeområdet, udgør en del af en specialuddannelse på tandlægeområdet.

Sagens omkostninger

51 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

1) a) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008, skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for, at en medlemsstat laver en specialuddannelse på såvel lægesom tandlægeområdet, hvis benævnelse ikke svarer til de benævnelser, der for så vidt angår den pågældende medlemsstat er opregnet i bilag V til dette direktiv. En sådan uddannelse kan være åben for såvel personer, der alene har gennemgået grunduddannelsen som læge, som personer, der alene har gennemført og bestået studier i forbindelse med grunduddannelsen som tandlæge.

b) Det tilkommer den nationale ret at sikre sig:

— at den pågældende specialuddannelse ikke fører til udstedelsen af et eksamensbevis som læge med grunduddannelse eller et eksamensbevis som tandlæge med grunduddannelse, for så vidt som uddannelsen ikke opfylder kravene i direktivets artikel 24 eller 34 for så vidt angår grunduddannelsen som læge eller tandlæge, og

— at det eksamensbevis, der opnås efter fuldførelsen af den pågældende specialuddannelse, ikke giver ret til at udøve erhvervet som læge eller tandlæge for personer, der ikke har opnået eksamensbevis som henholdsvis læge med grunduddannelse eller tandlæge med grunduddannelse.

2) Direktiv 2005/36, som ændret ved forordning nr. 1137/2008, skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for, at de fag, der henhører under lægeområdet, udgør en del af en specialuddannelse på tandlægeområdet.

Underskrifter